

Stugowton E. Historia
Jovka Kugel.

BIBLIOTEKA

ERYK DŁUGOWŁOS.

HISTORIA

JOSKA KUGEL

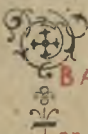
KTÓRY CHCIAŁ — A NIE MÓGŁ BYĆ
ROWERZYSTĄ,

TO ZOSTAŁ

LOMBARDZISTĄ.

OPOWIADANIE WUJASZKA JOSKOWEGO

BORUCHA POMADY.

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA

100-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 74
Tel. 26-68-63

WARSZAWA.

DRUK WŁADYSŁAWA SZULCA BEDNARSKA 22.

1 8 9 7.

Jak
1

Дозволено Цензурою.
Варшава, 31 Июля 1896 г.

21.900

ROZDZIAŁ I.

Josek Kugel z Gesiej ulicy pchany
ogólnym prądem postępu ludzkości, wy-
rabia w sobie maniję do sportu.

Swiat sze ciągle poleruje,
Puszcza miszli wodze;
I żyd swoje godnoszcz czuje ...
Na postępu drodze!
Gdy we wsistkie wielkie miasta,
Konfort sze podnosi;
Elegancja czągle wzrasta,   *z*
Każdy — o szyk prosi,...
A więc i w naszej Warszawie,
Żyd ma swoje racje;
Choćby ku własnej zabawie —
Leczyć na owacje,
— Josek Kugel postępowiec,
Na sposób sze bierze;
Jak prawdziwy salonowiec
Jeździ — na rowerze.
Zapłaczuł wprawdzie niemało
Za swoje nauke;
Bo jemu sze zarządalo,
Poznać i te sztuke. —
Jak wiskoczy na rowerze,
W trikote — bez szelki;

Tysząc gapiów na lep bierze
Co to człowiek wielki!

ROZDZIAŁ II.

Josek Kugel czując się zdolnym w zupełności — wcielił się do klubu cyklistów, zyskuje prawo jeżdżenia i puszcza się na pierwszy występ.

Jedźcie Josek na Aleje
Między dużo goszczi;
Serce mu sze w brzuchu szmieje,
Od wielki radości!
Co to sobie państwo miszli,
Co on jest -- surowy?
Co żidki jeszcze nie psizli
Do ten postępowy?.....
Josek Kugel zna robote,
Tak jak inne pany;
To nie z Naliwek chołote...
Ganz wikształowany!
Za swój rower miał nadehnienie
Dacz rubli -- aż dwieszce;
I wirobiuł pozwolenie,
Jechanie po mieszczie. —
On sze teraz już nie boi,
Nikt mu nie nie powie;
Bo mu numer z tyłu stoi,
Lub z przodu na głowie.
A że cały szwiat dziś woła
Kto sze tylko spita;
Co te gumowane koła,
To rzecz wiszminita!....

Wię i Jasek rower złapiuł,
 Jedzie sobie luźno!
 Tylko sze troche zagapiuł,
 Co zaczął tak późno!....

ROZDZIAŁ III.

Ubolewania Joskowego Wujaszka nad opieszałością żydów w garnięciu się do sportu rowerowego, który mu się przedstawia jako dobry interes. Porównanie rowerzystów do mieszkańców Ameryki; ztąd szybki polot jego myśli przepowiadający w przyszłości, użycie rowerów w sferach nadpowietrznych.

Trudno dziś na prawdę zbadacz,
 Naszych żidków winę;
 Czemu oni niechęcią szadacz,
 Na te fajn maszynę?
 Niechaj co chcą wimiszlają,
 I gadają — na nie;
 Ludzie wielką korzyszc mają;
 Z te prędkie jechanie!
 Czi w Łazienki kto zawola,
 Lub za most — do parku,
 Można lecyć we dwa koła,
 Na złamanie karku!
 Mądre ludzie powiadają,
 Co tam — w Ameryce;
 Wsiscy taki zwyczaj mają,
 Latacz — po ulice. —

Tam żaden wolno nie chodzi
Czas — nigdy nie mają;
Więc dzieci — stare i młodzi,
Jak głupie latają!
Takie już nastało mode,
Poco sze dziwować?
U ludzi jest krew nie wode,
Więc mcżno zwarzować!
Za lat oszem — lub czterysta,
To nie można wiedzyez!....
Będzie pewno pan cyklista
Już — w balonie szedzyć.
Bo każdy dziś szybkim krokiem
Po tej ziemi chodzi;
A cykliste z każdym rokiem,
Jak królik sze rodzi! —

ROZDZIAŁ IV.

Praktycznie pojęta korzyść rowerów ze względu na łatwiejsze nawet jak koleją żelazną uciekanie, naprzykład z pieniędzmi — lub dla innych jakich powodów.

Rowery są to maszyny,
Bardzo pożyteczne;
Nawet w obec grubej winy
Wsistko jest bezpieczno.
Dawniej złodziej w wyższym stanie
Czmychał na koleje;
Dziś na takie oczekanie,
Každy sze wiszmieje. —
Troche z palcem popukają
W telegrafne bióre;

Zaraz cię za hale trzymają,
 I już szedzisz — w dżure!
 Cykliste — to co innego,
 On gra pana rolę;
 Chocźbi zrobił niewiem czego
 Jedzie — jak po stole. —
 Jedzie sobie z dobrą miną,
 Może on sze szcziga?
 Za nim wszystkie ślady gina, —
 A zostaje — figa!
 Jak wijedzie za rogatkę,
 Kpi z całego szwiata;
 Wpierwsze lepsze chłopskie chatkę
 Szmiało sobie wlata.
 Hamuś mu sze kłania nizko,
 Kapelusz zdymuje;
 A że ganef — jest tak blisko,
 Ani nawet czuje!
 Komu tam psidzie do głowe,
 Zgube na wieś szukać?
 W Kowel — Mławe—do Dąbrowe
 Będą z palcem pukać
 A tymczasem pan cyklista,
 Chocz wiatr w polu wieje;
 Ma w kieszeń tysząców trzysta...
 I w kułak sze szmieje. —
 W mieszczie ksiku narobili,
 U bankiera kłapa;
 A chociaź mocno gonili —
 Uciekł — bo nie gapa!....

ROZDZIAŁ V.

Wysoki spryt Joska, który w wyborze pomiędzy towarzystwem wioślarzy i cyklistów — skłania ku tym ostatnim: ze względu na naturalny wstręt żyda do wody. — Jasne bardzo dowodzenie Wujaszka wykazujące ujemną stronę jazdy po Wiśle.

Niech teraz państwo posłucha,
 Jeszcze moi mowy;
 POCO Josek z nogiem ruha,
 Na bruk betonowy?
 Bo teraz jest take mode,
 Co by nie być wołem;
 Potrzeba pliwąć na wodę
 Albo latacz z kołem!
 A więc każdy człowiek z szykiem.
 Tak syn — jak i Tate;
 Powinien jechać z bcyklem;
 Lub wliszć na regate!
 Nasi przecze rozum mają,
 Co od wodę stronią;
 Oni na rower szadają,
 I po mieszczę gonią.
 Co tutaj może bicz złęgo?
 Stłuc nos — albo brode.....
 A na Wiśle —, co innego.
 Można wliszć pod wodę!.....
 Tam nima całkiem z doktorem,
 Trzeba życie zgładzić;
 Tu z nogiem lub okiem chorem;

Możno sobie radzyć!...
 Komu pilno umrzeć zaraz,
 Niechaj Wisle pruje;
 Jasek nie chce ten ambaras,
 Z rower — paraduje. —

ROZDZIAŁ VI.

Josek przez omyłkę wjeżdza na rowe-
 rze do budki sodowej, i ma z tego
 względu troche nieprzyjemności; oraz
 mały wyrzut sumienia z powodu poszko-
 dowania pewnej damy łamiącej parasol-
 kę na jego głowie.

Raz mu sze głupstwo trafiało,
 Od pare stójkowe;
 Bo mu sze wjechacz zachcało;
 Do budke sodowe. —
 To miał Jasek z tego względzie,
 Duże wimiszlanie;
 A nawet w wielkim zapędzie
 Jakieś stare panie. ...
 Miała take głowe czasne,
 Tak sze zaperzula;
 Co swe parasolke własne
 Na nim połamiuła!

ROZDZIAŁ VII.

Karambul Joska na rowerze z kozą i tramwajem — bolesny upadek, a jeszcze boleśnieszce następstwa z powodu zapła-
cenia kary.

Drugą razą jechał szmiało,
Przez środek ulice;
Pies, czy koze — coś leczyło,
Prosto z kamienice!
Prędko trombke w gębe wsadził,
Coby pies zawrucił,
W strachu o tramwaj zawadził,
I sam sze przewrucił.
Nie doszc co wywichnął noge
I na rower stracił!...
Za to co wlaż tramwaj w droge,
Dwa fajgle zapłacił.
Jakie to duże złośliwoszć?
Jest teraz na szwiecie!!
Jakie małe sprawiedliwoszć!
Každy żyda gniece!!...

ROZDZIAŁ VIII.

Ubolewanie Borucha Pomady nad przewrotnością ludzi lubiących pomiatać żydami; z tego względu krewniak jego Jossek Kugel doznaje rozmaitych przykrości. Pociesza się nakoniec zacny ten Wujaszek przypomniawszy sobie o wielkiej stra-

wności żołądka i cierpliwości, jakiemi
żydzi nad innymi guruja.

Nie tak łatwo jak sze zdaje,
Jechaez na rowerze!
Każdy łobuz w droge staje,
I na kawał bierze!
Te brzydkie małe chłopaki,
Co ledwo latają;
Gorsze od nasze żydziaki
Ciągłe wimiszlają!
One Joska kosztowały.
Bardzo duże zdrowie,
Pare razy mu rzucali
Z kamieniem na głowie!
A te cholerne dryndziarze,
Dla zwiększenie checy;
Potrafią te paskudziarze,
Wliszć z batem na plecy!
Za te troche psijemnosci,
I małe zabawe;
Możno dostawać mdławoszczi
W te nasze Warszawe!....
Ja nie wiem czem sze to dzieje,
Na około szwiata;
Co z żyda każdy sze szmieje,
Każdy nim pomiata?!.....
Tyle tylko jest dobrego,
To cała szczęśliwość,
Co żyd przetrzyma każdego,
Bez wielką czerpliwość!
Żołądek ma bardzo strawnny
Z nikim sze nie kluci;
Jest psitem bardzo zabawny..
Wsistko — w żart obruci!

ROZDZIAŁ IX.

Majówka! Jasek rozpoetyzowany, zatoniony cały w naturze, zapomina że jedzie na rowerze, wpada do rowu... i topi się w guojówce.

Raz panowie urządzali,
 Ogromne majówkę;
 I z rowerem pojechali,
 Na... jakąś Letniówkę
 Nature całe odżyło,
 Od ziemi do nieba:
 A jechacz było tak miło
 Co lepi nie trzeba!
 Przeróżne ptaszki latały,
 W górę od radości;
 I bardzo ładnie szpiwały
 Same wesołości!
 Liszcie na drzewo szumiały,
 Harmonijnym głosem;
 Wsistkie roślinność pachniały,
 Aż pod samym nosem!
 Serce mocno kołatało,
 Z wielki wzruszalności;
 I Joskowi sze zachezało
 Szpiwać od radości!
 Szpiwał uczenie — głęboko,
 Na żelaznem kole;
 A głos jego brzmiał szeroko,
 Od same tremole.
 Tak sze przejął te szpiwanie,
 W ogromnem zapale;
 Co na porządne jechanie,
 Nie uważał wcale.

I buło wode szmierdzące,
 W takim wielkim rowie,
 On z te wruszałnoszcz gorące,
 Wleczal tam na głowie.
 Państwo potrzebuje wiedziez,
 To buło gnojówkie!
 W takie szwinstwo musiał siedzić
 Ładne miał majówkie !!..

 ROZDZIAŁ X.

Wydobycie Joska z rowu—opłakany stan
 jego białej garderoby — zawiedzione na-
 dzieje — wysoka irytacya, niefortunny
 powrót do domu — choroba.

Potem go z tamtąd wijeli,
 Zrobicz wymiwanie,
 Znów mu wode na leb leli,
 Ładne miał szpiwanie!
 Przedtem miał pończochy jasne,
 Kremowe kurteczke,
 Żółte kamasz — troche czasne,
 I białe czapeczke !
 To te całe fain ubranie,
 Czarne sze zrobiało;
 Trudno buło patrzeć na nie,
 Zdaleko szmierdzało !
 Państwo myszli co zmartwienie,
 Samo jedno chodzi ?...
 Z niego drugie udęczenie—
 Samo sze narodzi!
 Na Letniówke różne goszei

Na niego czekały;
 To od wielki wesołości,
 Aż sze pokładały. —
 On chciał sze pokazać w bieli,
 Wziół jasne ubranie;
 Żeby jego wrogi mieli —
 Takie pokazanie!
 Nawet nie buł ani chwili,
 W okrągłe altanke;
 Gdzie wsitkie kolegi pili —
 Mliko — i szmietanke. —
 Miał psi sobie dużo złota,
 Coby sobie płaciuł;
 Ale z te wielkie zgryzota,
 Apetyt utraciuł. —
 Nawet nie chciał z nikiem gadacz
 Tak mu wsitko zbrzydło;
 Muszał z chłopem na wóz wszadacz,
 Jak jakie straszydło!
 Te wiszukane majówkie.
 Długo w pamięć chował;
 A te kochane Letniówke,
 Nawet odchorował. —

 ROZDZIAŁ XI.

Ogromny wyścig dystansowy — Josek
 nie wiedząc jak daleko zajędzie, robi nad-
 zwyczajne przygotowania.

Psiszedł znów raz główny sezon,
 Na wielkie szciganie;
 W niem Josek Kugel miał rezon
 I chciał wzięszcz wigranie.—

To on sze fain psigotował,
 Ze swoim rowerem;
 Łydki mocno wismarował,
 Pruskim expellerem.—
 Sprawiał sobie trykot nowy,
 Z butem zrobiał czystoszc.
 Coby buł całkiem gotowy,
 Na te uroczystoszc!
 Wielki prowiant psigotował,
 Na całe jechanie;
 Wsistko w taką torbę chował
 Od podróżowanie!
 Położył tam wódkie mocne,
 Piwo dwie butelki;
 Wigodne skarpetki nocne,
 Pare pięć serdelki.
 Zaplatane białe bułke
 I cybuch od fajki;
 Wibryndzowane gomulke,
 Pare twarde jajki....
 I różne inne różnoszei.
 Jakie pasowały;
 Na te ewentualnoszei....
 Coby wistarezały. —
 Po co on ma w karczme stawać,
 Na małe witchnienie;
 Hamuszowi piniądz dawać,
 Za tryfne jedzenie!
 Rower dał do reperacje,
 I pomalowanie;
 Potem go zawiąs na stacje,
 Ogólne ruchanie! —
 I tam czekał w spokojnoszei
 Na wijazdu chasło;
 A dla większy witrwałoszei
 Jadł rzodkiewke z masło!—

ROZDZIAŁ XII.

Dobre początki wyścigu dystansowego,
konwalje, awantura w ogrodzie, niedeli-
katność wieśniaków, chybiona wygrana,
nowe ideje.

Jak uderzył trzeci dzwonek,
I wsiscy ruszyli;
To on leżał — jak skowronek,
Blisko przez pół mili.
Oni wsistkie tyż leczeli,
Na złamanie karku;
Aż im nogi zabołeli,
Przy jednym folwarku!
Przecie trzeba wipoczynku..
Choćby na minutkę;
Poszli do chłopskiego szynku
Wypicz troche wódke.
Josiek Kugel pare lyki,
Z butelke wicedzył,
Poprawił sobie rzemyki,
I wsistkich wipzedził. —
I tak jechał czagle z przodu
Do Góre Kalwarje;
Aż zajechał do ogrodu,
Gdzie były konwalje. —
To jemu sze psipomniało,
Cojego panienke;
Raz ten kwiatek przypiąć chciało
Do swoje sukienke. —
Stanął sobie koło płote,
Urwał bukiet mały;
Aż tu — te chamskie chołote,

Z ksikiem psileczały!
Napsiód jemu zwymiszlali,
Co to jest nie ładnie;
Potem skóre zgarbowali,
Po co kwiatek kradnie. —
Bidny Jousek! nieszczęśliwy
Dożył takie chwili;
Co by on nie był czerpliwy!
Toby go — zabili! —
Wreszcie rower i konwalje
Razem pochwycili.
Do Wójte przed kancellarje,
Z gwałtem prowadzili,
Tam było witiłomaczenie,
Co przez pół dnia trwało;
A tymczasem zgromadzenie,
Sobie pojechało!
Na te głupie awanture,
Jousek zyskał wiele!.....
Pare kulaki na skóre —
I dudek na koszciele! —
Szczęście co takie furgony,
Tam przed karczmą stały;
Co to w rozmaite strony,
Z żidkami jechały.
To on sobie zaraz radził,
Na takim sposobie;
Co swój rower na wóz wsadził
I sam usadł sobie!
Był wprawdzie bardzo zmatwiony
Od wipadku tego;
Miał strate na wsistkie strony,
A zysku — żadnego!
Nie upadł jednak na ducha,
W ten sport rowerowe;

Jemu sze zrobiąło w brzuchu
 Idee — ganz nowe! —

ROZDZIAŁ XII.

Przy tak wielkim niepowodzeniu jazdy,
 Jesek Kugel postanawia przejść na in-
 ne pole popisu, rozumie się z zarobkiem.
 Zamyśla założyć lombard, i to głównie
 na rowery.

Jak nie można szęgnąć gwiazde,
 By ją w kieszeń schować;
 Trzeba z rowerowe jazde,
 Troche szpekulować! —
 W mieszczie---na wsi, nawet w lesze
 Żid tak manewruje;
 Co na każdym interesie —
 Zyskać potrzebuje!
 Wsistkie kupno i sprzedanie
 Bez żidka nie będzie,
 Bo on zawsze na czas stanie
 I on — działa wszędzie!
 Znając te główne zasade,
 Jesek miszli sobie;
 By winaleszć mądrą rade,
 Już ja wiem, co zrobię! —
 Moje Ryfke psiszle żone,
 Muszi tyż pracować,
 Na to jest własnie stworzone
 By mnie wiratować!
 Ja ją poszle do jej Tate,

Co nie żyje w nędzy;
 On jest dzisz---bardzo bogate,
 Niech nam da piniędzy!
 Mi sze zaraz pobierzemy,
 Będą ręce cztery,
 Potem lombard założemy,
 Głównie — na rowery!
 Lombard! geszeft brylantowy
 W tem kochanem mieście;
 Za papierek sturublowy,
 Daje w miesząc—dwieście!
 Gdy żelazo jest gorące,
 Kowal kuje — szmiało;
 A rowerów już tyszące,
 W lomard pojechało!
 Może państwo miszli sobie,
 Co to jest skłamanie,
 Albo co ja żarty robie,
 Z takie zastawianie?.....
 W lombard tylko bidny leci
 A pan rowerzyste....
 Co sze na nim wsistko szwieci,
 To kapitaliste!.....
 Kto tam miszli—pewno głupi!
 Bo choć w kieszeń goło;
 Każdy dzisz na raty kupi
 Gumowane koło! —
 Jeździ potem po Warszawie,
 Piszni sze — i sadzi;
 Ja sto—na dziesięć postawie,
 Co o mnie zawadzi! —
 Chociaż ten losu wibraniec,
 Wesolo sze bawi;
 To psidzie do mnie posłaniec
 I rower zostawi. —

ROZDZIAŁ XIV.

Marzenie Joska o wielkiej satysfakcji za
jego nie powodzenia, mocne postanowie-
nie dusić wszystkich, a szczególnie ro-
werzystów bez litości!

Oto własnie jest nagrode!
Za moje kłopoty;
Com na rower podbił brode
Miał takie zgryzote! —
Dzisz mnie cobym buł cykliste
Nikt nie może zmuszić;
Ja mam korzyść oczywiste,
Jak ich będę — dusić! —
Ze mnie drugie wikpiwali,
Całe prawie lato;
I z palcem pokazywali —
Co jadę — garbato.....
Ja sze tem nie martwie weale,
Bo mam swoje racje;
Ide sobie do „Wersale” —
Na dobre kolacje! . .
Chocz sze pare rubli straci,
Jak tam będę biwał;
To wsistko—ten sam zapłaci
Co sze wprzód wiszmiwał!
Niech więc kto chce ruha z nogim
I na rower szada,
Josek sobie z panem Bogiem
Lombardzie zakłada. —
Czi to nie jest fajnowate,
I mądre miszlenie!....
Idee wielkie — bogate.....

Prawdziwe nadehnienie?...
 Zamiast jechacz w Bagatele
 Kurz z Aleje łykacz:
 Wole szedzić na fotele,
 Ruble w kieszeń wtykacz.
 Najme sobie szeszć pokoi
 W wielkie kamienice;
 Mnie potem najlepi stoi,
 Na całe ulice! —

 ROZDZIAŁ XV.

Urządzenie kantoru lombardowego; pisarze — taksatorzy — wysokie pojęcie wybitnego tego stanowiska; mała aluzja do pewnego interesu, mającego pewną łączność z żydowskim lombardem. —

Josek robi kantor własny
 Mit żelazne kase,
 Chocz on będzie troche czasny
 Ma w nim służby mase. —
 Jedne psi stolikie szedzą,
 I na książkę piszą;
 One mu zaraz powiedzą,
 Co tylko usłyszą. —
 Drugie to są taksatory,
 Prawdziwa moralnoszcz,
 One mają rozum spory,
 Duże doświadczalnoszcz!
 One doskonale znają,
 Co to zastawianie;
 Bo w swój nos — to one mają
 Wiborne wężanie!

Tego co towar psinosi,
 Troszkie oglądają;
 Po sposobie — w jaki prosi,
 Całego poznają. —
 Mrukną tylko z jednym słowem
 Dla nich zrozumiałem;
 Albo tylko kiwną z głowem
 Już po ksiku całym! —
 Jak kwit i piniądze dają,
 To już naprzód wiedzą;
 Co ten goj w swym ręku mają
 I co na nim siedzą!
 Panstwo potrzebuje wiedzieć,
 Co to godnoszcé spora;
 Co nie każdy może szedzić,
 W krzesło — taksatora. —
 Gruby spryt i wielkie znawstwo
 Mają w używalnoszcé;
 A wikonczone szubrawstwo
 To jest ich specyjalnoszcé!....
 Żeby te godnoszcé piastować,
 I mieć pewne szanse;
 Potrzeba umieć szachrować,
 Bez żadne romanse!
 Tak sze właśnie praktykuje
 W lombardzie u żida;
 Inny — co tak nie pojmuje.
 Może z nim bić bida,
 Szacujący w zastaw towar
 Zna swoje taktyke;
 Tak jak pewien mały browar,
 Ma wielką praktyke;
 Jak ma okpicz! to już dobrze
 Swojego klienta!
 Mądroscé co ze skóry odrze.

To jest mądrość szwienta.—
 Państwo wi co to jest browar
 Co to piwo warzy?...
 To sobie taki — samowar;
 Co każdemu sparzy! —
 Lecz nie tego co gotuje
 Tylko ten — co pije!
 Tamten sobie pokpiwuje,
 A ten wsistkich bije!—
 On jest troche z pokrewniony
 Z lombardem — w ideje;
 Szachruje na wsistkie strony
 A potem sze szmieje! —

ROZDZIAŁ XVI.

Meklery — ich zdolność i spryt do sza-
 chrajstwa połączony z elegancją dobrze
 przez Joska zrozumianą.— Manewra na
 rowery — spodziewane rezultaty.

Potem w lombard są meklery
 Co swą godność czują;
 One głównie na rowery
 W Warszawie polują!
 To są same fain chłopaki
 Z elegancji znane!
 Nie żadne zwykłe prostaki..
 Cybulizowane! —
 One sobie chodzą często,
 Po całe Warszawę;
 Rozdają pieniądze gęsto,
 Na różne zabawe. —

Do cukierni sobie włączą,
 Mając szyk na względzie;
 Pare ciastki podać każą,
 Szedzą na werendzie! —
 Tam tyż z mine zamaszyste
 Gdy na szwiat —nie ładnie;
 Nie jeden pan rowerzyste,
 Na minutke wpadnie. —
 To sze robi znajomoszei,
 W miłe pogadanke;
 Psi rozmaite słodkoszei,
 Lub psi kawę szklanke! —
 Rzeć sze tak zgrabnie prowadzi,
 W poufne rozmowe,
 Co sze od niechcenia wsadzi
 Lombard w jego głowe!
 Gra sze okejonerów role,
 Względy obicuje;
 I wiprowadza w pole....
 Co ani poczuje! —
 Te ukochane meklery,
 Wisoki spryt mają;
 Znając szwiatowe maniere,
 Tak sze obracają....
 Co w salonie—czy na scenie
 Lub w Restauracje;
 Zawsze dla Joska kieszenie
 Robią szpekulacje! —
 Kogo one raz dostają,
 W swoje ostre szpony;
 To go już tak obracają,
 Na wszelakie strony....
 Że jak w gęstej pajęczynie,
 Podobny do muchy;
 Nigdy sze z niej nie wiwinie

Bo jest szlepy — głuchy.
 Kto chce — to może powiedzieć,
 „Co nie jest frajerem”
 Muszi u nich w kieszeń szedzić,
 Pod moim chajerem! —

ROZDZIAŁ XVII.

Josek emancypuje swój lombard przy
 użyciu do interesu płci pięknej, rozumie
 się żydowskiej, niezrównane korzyści —
 reklama.

I buło jeszcze miszlenie,
 W serce Joskowego;
 Co dla większe wiwiższenie
 Instytucje tego...
 Trzeba dodacz troche szyku
 Małe emulacje,
 Porządne blade — bez liku
 I... Emancypacje! —
 To jemu psiszło do głowe,
 Prócz męzki czynniki;
 Z drugi ludzkoszczi połowe,
 Zrobicz pomocniki! —
 Państwo także pewno wiedzą
 Co Warszawskie panie;
 Jak lekarstwo łyżką jedzą,
 Emancypowanie!
 Co już powłaziuły wszędzie,
 Gdzie sze tylko dało;
 Nie patrzą co z tego będzie
 Bo im sze tak chciało. —

We wsistkie bióre-szлизanie,
 W Aptekie — i sklepie...
 Te kochane — nasze panie
 Wszędzie bide klepie! —
 Albo kase! geszoft taki,
 Gdzie nawet w dzień biały;
 Mądre i sprytne źidziaki,
 Majątek robiwały!.....
 Dzisz tam także babe szedzą,
 I w zime — i w lecze;
 Niech tera państwo powiedzą
 Jak tu żyć na szwiecie?!....
 A więc i w lombardzie, Josek
 Te sze praktykuje;
 Co panne — z zadarty nosek,
 Tyż tam paraduje! —
 W tem co prawda nie ma złego
 Bo z wielki czułoszei;
 One mogą nie jednego
 Ogłupicz — w całoszi! —
 W Warszawie sze tak kierują,
 I żydowskie panie;
 Co one nie protegują,
 Głupie zacofanie. —
 One sze już — odrodzyły!
 Miszl — o stare cnote;
 To one pozostawiły.....
 Z Naliwek — cholote!—
 One sze już wiuczwały,
 Po polsku flirtowacz,
 A psitem—nie zapomniały
 Jak dawni — szachrowacz!
 Gdy panny w sklepie, kantorze
 Każdy proteguje,
 Czy Josek tego nie może?...

On tyż szpekuluje! —
 Jeszł wolno katoliki,
 Mądre sobie radzić,
 I koło kazde stoliki...
 Ładne panne wsadzić.....
 Niechaj będzie panorame!
 Ja zrobie ten kawał,
 Będę miał duże reklame —
 Kupujących nawał. —

 ROZDZIAŁ XVIII.

Rozkoszne marzenia Joska Kugel wła-
 ściciela lombardu — jego wyższość nad
 rowerzystami. — Patelnia. —

Co tu więcy dużo gadacz?
 Niech sze co chce stanie!
 To jest geszeft prosze szadacz
 Te lombardowanie! —
 Rowerzyste sobie jedzie,
 Na głowe złamanie;
 A ja, po dobrym obiedzie;
 Mam małe wispanie! —
 Mnie do moje otomanke,
 Lokaj kawę niesze,
 A on—nawet wodę szklanke
 Nie dostanie w lesze! —
 Z jego czapke pot sze leje,
 Język kołkiem stanie;
 Ja w karecie sobie szmieje,
 Z te głupie jechanie! —
 On jak człowiek bile jaki.

Po polu wiatr goni;
A mnie tysząc Warszawiaki
Nizko sze pokłoni!
Garsony w Restauracje;
Taki respekt znają;
Co jak psidę na kolacje,
W pałak sze zginają!
Jak na patelnie psichodze,
Kiwnę tylko — z palcem;
To służba na jedny nodze,
Skacze jakby z walcem. —
I inaczy mi nie powie,
Tylko — Jasznie Panie!
A ja z cylindrem na głowie
Troche sobie stanie.. .
Popatrze z góre na goszezi,
Przez szkiełko na oko;
Dla większy honorowoszezi,
Odetchnę głęboko!...
I uszadę przed stolikiem,
W miejsce pryncypalne;
Powiczagam nogi z szykiem
I mine kolosalne! —
Na stolik leży serwete,
Szwice starynowe;
Każe sobie dacz gazete,
I piwo lagrowe! —
Poszedzę tak—pól godziny,
Na chłodze -- od wiatru!...
A potem z poważne mine,
Idę do teatru! —

ROZDZIAŁ XIX.

Teatra — teatrzyki i inne miejsca zabaw, w których Jasek wszystkim przoduje.

W teatrze nowem mam łożę,
 Także — w Eldorado;
 Jasek wszędzie wlaźć może
 Nawet i — na Prado!
 W Bellewue znam wszystkie artystki
 Także w Wodewille;
 Najwyszukańsze chórzystki,
 Psijmują mnie mile! —
 Dyrektory ogródkowe,
 Co mnie dobrze znają;
 Odkrywają zawsze głowy,
 Z daleka witają!
 Za kulise mnie prowadzą,
 Tam z całe swobode.....
 Między artyście posadzą,
 Głaskają — pod brode. —
 Ja sobie za kulisami,
 Jestem — jakby w domu;
 Co ja robie... z artystkami..
 Nie wolno nikomu!
 Nawet we wielkim teatrze,
 Swobodnym sze czuje;
 Albo sobie szmiało patrze...
 Albo poszpiwuje. —
 Szadam sobie w pierwszym rzędzie
 Całkiem sze nie boje.
 Chodze—po korytarz—wszędzie—
 Do Bufet — na Foje! —

W zime francuskie likiery,
 Limoniade w lato;
 Pijam dla lepszy maniery...
 Przecze mnie stacz na to!
 Jestem hojny—do przesady
 Umiem dobrze płacić,
 Reszty nie biere—z zasady,
 Wole dyche stracić! —

 ROZDZIAŁ XX.

Maskarady. — Josek fain kawaler! wy-
 rzucenie go z sali, — filozoficzne poglą-
 dy Joska na ten fakt mało znaczący.

Jak nastają maskarade,
 W naszym karnawale;
 Na każdą sobie pojade —
 Ubrany — z żurnale!
 Wsistkie panie intryguje,
 W maske — i domino;
 Psi bufet czągle fonduje,
 Piwo — czastke — wino!
 Nie jedna sze rozkochała,
 Przez takie chojnoszczi;
 I w kieszeń nie zaglądała,
 Od wielki miłoszczi! —
 Takie głupstwo sze wibaczy
 Bo to jeszcze młode;
 Taki skandal nic nie znaczy
 Psi duże urode! —
 Gdy sze państwo bawi ładnie

To wsistko uchodzi;
 A chocz kto komu okradnie
 Nie wiele zaszkodzi! —
 Ja sze zawsze szwietnie bawie,
 Na ten bal maskowe;
 Jem—pije—i dobrze trawie,
 Bo mam mocne głowe! —
 No! trafi sze także czasem,
 Przecie jestem młody;
 Co z sali z wielkim chałasem
 Wilatam — na schody!
 Zdarzy sze taka brutalnoszc
 W szwiecie salonowym.....
 Na take ewentualnoszc
 Trzeba bicz — gotowym. —

 ROZDZIAŁ XXI.

Stosunki domowe Joska Kugel, — spo-
 sób przyjmowaniu interesantów, — je-
 go gošcinnošć i zyski z tego pływące,
 chrapka na klientelę z wyžszej sfery.—
 Joskowe na tym punkcie poglądy.

W poźycie moje domowe,
 Własne utrzymanie;
 Ja mam znowu inne głowe
 I wirachowanie. —
 Jak kto psidzie do mnie czasem
 Bez żadne interes;
 To ja z dużym ambarasem,
 Całkiem nimam skweres!

Ein, zwa, dra, sze z nim uprawie
 Na widatek cały....
 Na stole wódkę postawie,
 I pare migdały!
 Taki co geszeft psinosi,
 Z zarobkiem do tego;
 Albo o piniądze prosi,
 Lub co podobnego. . . . .
 Tego w interesu miare,
 Psijmuje — w godnoszci;
 Bo mam takie zwyczaj stare
 Polski goszczinnoszcil —
 Wtenczas--nawet moje mame
 Psi kominie stanie;
 Psigotuje zaraz same,
 Fain poczęstowanie.
 Kartofle ze śledziem całem,
 Tłuste wołowine;
 Smaczny rosół z kluskami białem,
 Pieczone gęsinie!....
 Lub wątróbkie z takim sosem,
 Mame psisposobi;
 Co jak wciągniesz zapach z nosem,
 To sze słabo zrobi!
 Cybule — albo groch biały,
 Smalec — w obfitoszci,
 I rozmaite specjały,
 Od same słodkoszci!
 Rybe z cukrem i rodzynkiem
 Razem poszekane;
 Twarde placzuszki z kminkiem,
 Jajki — nadziwane.
 Mocne wódkie szabasowe,
 I wino szwiąteczne;
 Co nawet dla słabe głowe

Bardzo jest bezpieczne.
 A jak znowu do mnie psidzie,
 Taki wielki hrabia:
 Co to żyjąc sobie w bidzie,
 Konkiete wirabia....
 Co ma z aksamitem kołnierz
 Surdut z długie poly;
 Nos trzyma w górze — jak żołnierz
 Chociaż on jest goły....
 Jego lepi psijącz musze,
 Chociaż dobrze czuje;
 Co z niego nie nie widusze
 Bo go potrzebuje! —
 On jak pójdzie po salonach
 Gdzie same hrabiowje;
 I panie w długich ogonach
 Z tiurniure — na głowie....
 Gdzie wielkie aristokracje,
 Nos podnosi dumnie;
 Zajada drogie kolacje,
 I bawi sze — szumnie.....
 Jak tam mądre słowo powi
 Na moje pochwałę;
 Z pewnoszeią dla mnie ułowi
 Rybów — kupe całe!
 A handel z te rybe grube,
 Jest ganz fainowaty,
 Bo najwięcej na swą zgube
 Leczi szwiat bogaty!
 Bidny zastawi ubranie,
 By komorne płacić;
 Nima spokojne wispanie,
 Co by fant nie stracić.
 Bogaty znów — jak zastawi,
 Procentów nie płaci;

W takie głupstwo sze nie bawi,
 Za to fant utraczi! —
 Oj! joj! wiele to już panów
 Takie mocno charde;
 Przerobiło sze w gałganów
 Przez nasze lombarde! —
 Jak już raz do nich zajrzeli
 To szli — jak czełęta;
 Potem wsistko—djabli wzieni
 Przez nasze procenta!

 ROZDZIAŁ XXII.

Połączone siły z przyszłą żoną. — Ryf-
 ka rozumie dobrze ten interes — widzi
 w nim przyszłą swą potęgę.

Jak sobie Jasek wyrobił,
 Takie kombinacje;
 To on sze zaraz sposobił,
 Te manipulacje....
 Swoje Ryfke opowiedzić,
 Do tate ją posłać;
 Icoby mógł w lombard siedzieć
 Przez nią faigli dostać!
 Ona to jego miszlenie,
 Dobrze zrozumiała;
 Bo miała wielkie żiczenie,
 Co by mąż dostała!
 Mąż koniecznie lombardziste
 Takiego jej trzeba!....
 To jest korzyszcó oczywiste,
 Z miodem kawał chleba!

Piniądze sze daje skromne,
I nic sze nie traci!
A zyski z tego — ogromne,
Człowiek sze bogaci! —
Czągle tłum interesanty,
Co sze gwałtem pchają.
I przez głowe—swoje fanty
Do nóg nam rzucają! —
Každy ksiczy—každy prosi,
By mu dacz piniędzy;
Bo ten — co fant psinosi—
Pewno żyje w nędzy!
Tate mówił co w młodoszei
Jak chezał zapracować;
To tysięczne gojów zloszei,
Muszał w kieszeń schować,
O każdy grosz zarobiony,
Bacz sze, czągle — lękać
I jak wąż na wsistkie strony
Wić się—poczyć—stękać!....
Ja w me kase zaliczkowe,
Nieznam tego trudu;
I podnosze w góre głowe,
W obce tego ludu....
Co do mnie z prosbą psychodzi
I koło dzwiów stoi;
Mój rubel go za nos wodzi,
I on mnie sze boi!

ROZDZIAŁ XXIII.

Ubolewanie Ryfki na tysiączone przykro-
ści jakie ciągle znosić musi — pragnie-
nie odwetu, błogie nadzieje.

Dzisiaj — jak ide w ulicy,
Strojna i pachnąca;
Łobuz z naszy kamienicy,
Z łokczem mnie potrąca!
Jakby z jakie babe stare,
Ze mnie sze wiszmiwa;
Nazywa „żydowskie hare”!
Głupstwo pod nos szpiwa?
Mnie od żalu i od złości,
Serce lata w górę;
Od taki jego podłosci,
Drże na całe skóre! —
Poczekaj ty — miszle sobie,
I zbólem odchodze;
Ja czy tera nic nie zrobie,
Późni winagrodzę! —
Ty dziś na mnie rzucasz błotem.
Boś ty dziecko głupie;
Ja nie długo mojem złotem
Zdrowie twoje kupie. —
Twoje matke wyrobnice,
Co mieszka na dole;
Ostatnie swoje spódnice,
Złoży na mym stole. —
Ja dla niej litoszcz poczuje.
W moi pański duszi;
Do ostatka wiżiłuje —
Tak — co zmarniecz muszi

Albo ta nasza sąszadka,
 Co choć żyje w bidzie;
 Swój nos zawsze z ręką zatka,
 Jak koło mnie idzie.
 Na nią także psidzie pora,
 Ja jej sprawie poty;
 U niej matka czągle chora
 Na jakieś suchoty! —
 Ja ich sobie w moi księdze
 Już zanotowała;
 Mam nadzieje co z ich nędze
 Będę handlowała!

 ROZDZIAŁ XXIV.

Ryfka pokazuje co umie, czego się po
 jej wyrafinowanej złości można spodzie-
 wać.

Kiedy już raz będę miała,
 Interes fantowy;
 To sze będę z wsistkich szmiała,
 I natrę im głowy!
 Za wszystkie moje zgryzoty,
 Jakie teraz czuje;
 Za ten wstyd, za te sromoty
 Ja sobie skwituje!
 Oj! te nienawistne goje,
 Co raniez umieją;
 I w przekłete dume swoje,
 Z żidówki sze szmieją!....,
 Co na każdym życia kroku,
 W pogardzie nas mają;

Od poranku—aż do zmroku,
 Wsistko zatruwają!...,..
 Ja im z procentem zapłacę
 Za moim kantorkiem;
 Niech no tylko sze wzbogace
 I mam z grubym workiem..
 Obcy wzrok na to zakrótki
 Coby dobrze widzicz;
 Jakie mam nieraz pobudki,
 Gojów — nienawidzicz!..
 Jak mnie to uczucie pali,
 Krwią zapełnia oczy;
 Serce — jakby młotem wali
 Mało nie wiskoczy!....
 To też za te moje męki;
 Niech sze nikt nie dziwi;
 Jeśli kiedy — z moi ręki—
 Będą — nieszczęśliwi!!.....

 ROZDZIAŁ XXV.

Nasi przyjaciele.

Miszl ta—Ryfce napędziła,
 Do serce wesela;
 Bo ona prawdziwa buła
 Córka Izraela!
 Chcąc celu swego dokonać
 Dużo pracowała;
 Muszała tate przekonacz,
 Piniędzów dostała!
 I stanął znów Lombard nowy,
 A na jego czele....

Dwie potężne—mądre głowy.
— Nasi przyjaciele

ROZDZIAŁ XXVI.

W górę szklanki — po nad głowę! Wiwat
„Kasse Zaliczkowe!!..“

To psiszło całe rodzinie,
Ten Lombard zobaczyć;
Zjeść pokawalek gęsine
Dobrze sze — uraczyć.
Wszystkie Wujaszki, czocie,
Potracili głowy;
Leczeli z gwałtem po błocie,
Do ten kantor nowe! —
Dużo było wesołoszczi,
W te wielkie zebranie;
Wsistkie żidówki z radości
Zrobiały szpiwanie!
Nawet troche tańcowały,
Przecie to sze godzi;
Gdy sze taki dzień wspaniały
Z weselem obchodzi!....
Jak już wsistko pozjadali,
Co było na stole;
Potem sobie poszadali,
W czichości—jak w szkole!
To wtenczas Boruch Pomade
Wyjoł z flaszki korek;
Zrobił wielką promenade,
Po cały kantorek!.....
Nalał wódek szabasowe,

W szklanke—do pełności,
 I podniósł ją—aż nad głowę
 Zapłakał — z radości!...
 I wypiął—oko mu zbiegło!
 A wsistko rodzeństwo patrzyło!
 „Kinder”! zawołał nareszcie,
 Podnieasz w górę głowę!
 Niech żyje—w tem naszym mieszeie
 Kasse Zaliczkowe!!!.....
 Niech Goj sze ma na bacznoszei!
 Bo Josek ma spryt —
 On będzie miał dużo goszei
 Bo to mądry żyd!. —

KONIEC.

INSTYTUT
 BADAŃ LITERACYJNYCH I
 BIBLIOTEKA
 00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat
 Tel. 26-68-61

F

21.900